ECLI:LV:AT:2025:0625.A420211124.8.L

Lieta Nr. A420211124, SKA-664/2025

Administratīvo lietu departaments

Latvijas Republikas Senāts

RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS

Rīgā 2025.gada 25.jūnijā

[1] Senātā saņemta pieteicējas /Persona A/ kasācijas sūdzība par Administratīvās rajona tiesas 2025.gada 18.marta spriedumu, ar kuru noraidīts pieteicējas pieteikums par Rēzeknes valstspilsētas bāriņtiesas (turpmāk – bāriņtiesa) rīcības, neizsniedzot pieteicējai informāciju, atzīšanu par prettiesisku un nemantiskā kaitējuma 500 *euro* atlīdzināšanu.

Tiesa konstatēja, ka 2023.gada 11.septembrī bāriņtiesas amatpersona pieņēma vienpersonisko lēmumu Nr. 1.4/3 par bērnu izņemšanu no pieteicējas ģimenes un ar bāriņtiesas 2024.gada 30.janvāra lēmumu Nr. 1.3/4 pieteicējai atņemts audžuģimenes statuss. Minētos administratīvos aktus pieteicēja pārsūdzēja administratīvajā tiesā, un par tiem tika ierosinātas administratīvās lietas, kas vēlāk apvienotas vienā lietā Nr. A420239723. Pieteicējas 2024.gada 7.jūnija informācijas pieprasījumā un pieteicējas pārstāves zvērinātas advokātes Jeļenas Averinskas 2024.gada 18.jūnija informācijas pieprasījumā bāriņtiesai lūgts izsniegt administratīvo lietu materiālus, balstoties uz kuriem izdoti iepriekš norādītie administratīvie akti. Šajos iesniegumos bāriņtiesai netika lūgts izsniegt tādus dokumentus, kas bija bāriņtiesas rīcībā, bet nebija iekļauti attiecīgo administratīvo lietu materiālos. Tikai tiesas procesa gaitā pieteicēja norādīja, ka vēlējās no bāriņtiesas saņemt tādus dokumentus, kas nebija iekļauti administratīvo lietu materiālos, un tikai tiesas procesa gaitā pieteicēja konkretizēja, kādus tieši administratīvo lietu materiālos neiekļautus dokumentus pieteicēja vēlas saņemt. Tā kā pieteicēja iestādei nemaz nebija prasījusi administratīvo lietu materiālos neiekļautu dokumentu izsniegšanu, nav pamata atzīt, ka iestāde pirmstiesas procesā prettiesiski atteicās izsniegt pieteicējai administratīvo lietu materiālos neiekļautus dokumentus. Tā kā nav konstatējama prettiesiska bāriņtiesas rīcība, noraidāms ir arī pieteicējas atlīdzinājuma prasījums.

[2] Pieteicēja kasācijas sūdzībā norāda, ka tiesa lietu nepamatoti izskatījusi, piemērojot Informācijas atklātības likuma normas. Informācijas atklātības likuma vietā tiesai esot vajadzējis piemērot Administratīvā procesa likuma 29. un 61.pantu. Pieteicēja uzsvērusi, ka tiesai vajadzēja konstatēt bāriņtiesas pieļautu pieteicējas procesuālo tiesību iepazīties ar lietu pārkāpumu.

Senatoru kolēģija atzīst, ka šie pieteicējas argumenti nav pamatoti.

Administratīvā procesa likuma 29.pants noteic īpašus tiesību subjektus, kuri var būt par privātpersonas tiesību un tiesisko interešu aizstāvi. Izskatāmajā lietā šī tiesību norma vispār nav piemērojama, jo pieteicēja pati ir īstenojusi savas tiesības vērsties ar informācijas pieprasījumu iestādē un ar pieteikumu tiesā.

Savukārt Administratīvā procesa likuma 61.pants noteic administratīvās lietas dalībnieka tiesības iestādē iepazīties ar lietu. Ar lietu šīs tiesību normas izpratnē ir saprotami tie materiāli, kurus iestāde ir iekļāvusi dokumentu kopumā, ar kuru tā pamato administratīvās lietas ierosināšanu un secīgi arī šīs lietas rezultātā izdoto administratīvo aktu. Ja attiecīgā procesa dalībniekam iestāde liedz iespēju iepazīties ar lietas materiāliem, tas ir

konkrētā administratīvā akta izdošanas procesa procesuāls pārkāpums, proti, Administratīvā procesa likuma 61.panta pārkāpums. Ja pieļauts šāds pārkāpums, procesa dalībniekam iebildumi pret to ir jāizsaka tajā procesā, kurā tiek pārsūdzēts attiecīgais administratīvais akts. Minētais pamatojams ar to, ka atbilstoši Administratīvā procesa likuma 184.panta otrās daļas 2.punktam un trešajai daļai procesuāla pārkāpuma konstatēšana pati par sevi var būt pieteikuma priekšmets (proti, par to tiesā var rosināt atsevišķu administratīvo lietu) vienīgi tad, ja attiecīgās intereses persona nevar aizsargāt lietā par administratīvo aktu (ja nav lietas par administratīvo aktu, kuras ietvaros varētu izteikt attiecīgus iebildumus). Tādējādi, ja vien ir pārsūdzēts administratīvais akts, tad visi iebildumi par iestādes pieļautiem procesuāliem pārkāpumiem saistībā ar administratīvā akta izdošanas lietu lietas dalībniekam ir jāizsaka tajā tiesvedībā, kurā tiek pārbaudīts administratīvā akta tiesiskums. Tas nozīmē: ja pieteicēja uzskatīja, ka bāriņtiesa ir pieļāvusi Administratīvā procesa likuma 61.panta pārkāpumu, neizsniedzot viņai visus 2021.gada 11.septembra lēmuma Nr. 1.4/3 un 2024.gada 30.janvāra lēmuma Nr. 1.3/4 lietu materiālus, pieteicējai šie iebildumi bija jāizsaka administratīvajā lietā, kurā tika pārbaudīts minēto administratīvo aktu tiesiskums, proti, lietā Nr. A420239723. Līdz ar to nepamatots ir pieteicējas arguments, ka tiesai šajā lietā vajadzēja konstatēt bāriņtiesas pieļautu Administratīvā procesa likuma 61.panta pārkāpumu.

Šajā lietā tiesai bija jāpārbauda tikai tas, vai bāriņtiesa prettiesiski atteikusies izsniegt pieteicējai tādu informāciju, kas nebija minēto administratīvo lietu materiālos. Šajā lietā, pretēji pieteicējas uzskatam, tiesa pamatoti piemēroja Informācijas atklātības likuma normas. Šāda tiesas rīcība atbilst Senāta judikatūrai, kurā atzīts, ka Administratīvā procesa likuma 61.panta ievērošana ir uzraugāma lietā, kurā pārsūdzēts administratīvais akts, savukārt atsevišķu lietu par kādu dokumentu (ne)izsniegšanu ir pamats rosināt tad, ja persona iestādei prasījusi tādu informāciju, kas nav bijusi iekļauta administratīvās lietas materiālos, un šādā gadījumā personas informācijas pieprasījums vērtējams atbilstoši Informācijas atklātības likumam (*Senāta /Datums H/ spriedums lietā Nr. SKA-172/2017*).

[3] Pieteicēja kasācijas sūdzībā norāda, ka tiesa kļūdaini atzinusi, ka pieteicēja iesniegumā bāriņtiesai esot prasījusi izsniegt tos dokumentus, kas jau bija iekļauti administratīvo lietu materiālos. Pieteicēja uzsver, ka esot pašsaprotami, ka viņa neprasītu iestādei tos dokumentus, kas sakarā ar administratīvo aktu pārsūdzēšanu bija jau iesniegti tiesai un attiecīgi atrodami tiesas lietas materiālos, līdz ar to pieteicēja bāriņtiesai esot prasījusi tos dokumentus, kas nebija iekļauti administratīvo lietu materiālos.

Senatoru kolēģija tam nepiekrīt. Kā pamatoti konstatējusi tiesa, pieteicēja savā iesniegumā bāriņtiesai tiešā tekstā bija norādījusi, ka prasa izsniegt „manas lietas materiālus” (*lietas 29.lapa*). Neko citu pieteicēja bāriņtiesai attiecīgajā iesniegumā nebija prasījusi. Arī pieteicējas advokātes iesniegumā prasīts izsniegt „lietas materiālu kopijas” (*lietas 27.lapa*). Līdz ar to pieteicēja nebija prasījusi bāriņtiesai izsniegt dokumentus, kurus iestāde nebija iekļāvusi lietas materiālos. Ja pieteicējas patiesā vēlme bija saņemt šādus dokumentus, tad tas bija konkrēti jānorāda iestādei adresētajā informācijas pieprasījumā. Pieteicējas subjektīvs redzējums, ka par lietas materiāliem uzskatāmi arī tādi dokumenti, kurus iestāde pati nav iekļāvusi lietas materiālos, nav iemesls atzīt, ka bāriņtiesai no pieteicējas vai viņas advokātes iesnieguma bija jāsaprot, ka pieteicēja prasa izsniegt tādus dokumentus, kurus iestāde nav iekļāvusi lietas materiālos.

Ņemot vērā, ka tiesa pamatoti konstatējusi, ka pieteicēja nebija bāriņtiesai prasījusi dokumentus, kas nebija iekļauti 2021.gada 11.septembra lēmuma Nr. 1.4/3 un 2024.gada 30.janvāra lēmuma Nr. 1.3/4 lietu materiālos, tiesa pamatoti atzinusi, ka līdz ar to nav konstatējama bāriņtiesas prettiesiska rīcība, atsakoties izsniegt šādus dokumentus. Pieteicējas atsaukšanās uz labas pārvaldības principu un tiesībām uz taisnīgu tiesu to nevar mainīt.

[4] Apkopojot minēto, senatoru kolēģija secina, ka kasācijas sūdzībā nav norādīti tādi argumenti par tiesas pieļautām kļūdām tiesību normu piemērošanā, kas varētu radīt šaubas par tiesas sprieduma rezultāta pareizību vai kas norādītu uz tiesību jautājumiem, kam varētu būt nozīme judikatūras veidošanā.

Ievērojot minēto, senatoru kolēģija atzīst, ka ir pamats atteikt rosināt kasācijas tiesvedību.

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 338.panta otro daļu un $338.^{1}$panta otrās daļas 2.punktu, senatoru kolēģija

nolēma

atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību sakarā ar /Persona A/ kasācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2025.gada 18.marta spriedumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

SenaI. Višķere Senators J. Pleps Senatore L. Slica